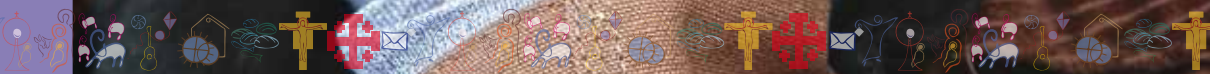

brat *francišek* 5

Vendar se papež seveda zaveda, da kljub občutku, da na veliko komuniciramo, v resnici pogosto gre le za prikrite monologe in vsiljevanje lastnih mnenj in stališč, ki jih družbena omrežja omogočajo. Za razliko od tega, se za pravim dialogom skriva zanimanje za drugega - sogovornika, ki nam omogoča odkrivanje njegovega pogleda na določeno stvar in iskanje skupnih točk z njim.

- Dialog in družbeno prijateljstvo
- GLOBALNA NEENAKOST
- DVOJNO PRAZNOVANJE NA BREZJAH
- Blaženi Lukezij in Buonadonna
- HODI S FRANČIŠKOM

Urednikova beseda

- 4 **Frančiškova duhovnost**
VSI SMO BRATJE
- 6 **Naša evangelizacija**
SKRB ZA NAŠ SKUPNI DOM – kateheze OFS
- 10 **Členimo Vodilo**
14. in 15. člen
MEMORIALE PROPOSITI, 1221
KAKO ŽIVETI VREDNOTE MEMORIALE
PROPOSITI DANES
- 12 **Frančiškov svetni red**
DVOJNO PRAZNOVANJE NA BREZJAH
– 800 let Vodila in 30 let samostojne Slovenije
OFS praznuje 800-letnico Memoriala Propositi
Blaženi Lukezija in Buonadonna – prva člana
Frančiškovega svetnega reda
- 24 **Iz naših družin**
SREČANJE PRI SV. MARTINU NA VIA SANCTI
MARTINI
- 26 **Živi rožni venec**
ŽETEV
- 28 **Mladi Frančišku**
HODI S FRANČIŠKOM
- 32 **Pravičnost in mir**
FRANČIŠEK VIDI OČETOVO BOGASTVO
TUDI Z DRUGE STRANI
- 33 **Korenine in sadovi**
Javier Garrido: ROŽICE SV. FRANČIŠKA (64)
- 36 **Sveta dežela**
SVETA DEŽELA: KORENINE VERE IN CERKVE
ROMANJE PO POTI NOVE ZAVEZE
(in del Stare zaveze)
ROMARSKI PROGRAM ZA SVETO DEŽELOŽ
SLOMŠKOVO ROMANJE
- 46 **Razvedrilo**
VRTNICE ZA IKEBANO IZ JAVORJEVIH LISTOV
NAGRADNA ŠTEVILČNICA

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.
GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA
(OFS) V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.
Spletni arhiv: www.ofm.si/zb/revija_BF

Izdajatelj:
Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zb/

Za založbo:
Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora:
Janez Papa OFM (odgovorni urednik)
Fani Pečar OFS (glavna urednica)
Peter Skoberne OFS (naslovnica)
sestre FMM (Naša evangelizacija)
Metod in Mateja Trajbarič OFS (Frančiškov svetni red);
Prispevke za rubriko OFS pošljite na e-pošto: revija.bf@fsr.si
Gregor Pavlič OFS (Razvedrilo)
NS FRAMA (Mladi Frančišku)
Fani Pečar OFS (Pravičnost in mir)
Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)
Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik:
Aleš Porenta

Fotografije:
Internet, arhiv revije BF

Oblikovanje in priprava:
Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk: ABO Grafika d.o.o., Ljubljana

Naklada: 2.700

Naslov uredništva:
Ul. škofa Maksimilijana Držečnika 7, SI-2000 Maribor
tel.: 02-22-85-113
E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si

Rokopisov in slik ne vračamo.
Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Člani FSR nakazujte prispevke na:
Narodni svet FSR Slovenije,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana
TRR SI56 0430 2000 3307 102, NOVA KBM d.d.;
sklic na 00 700-21.

ali

Člani ŽRV nakazujte prispevke na:
Založba Brat Frančišek,
Prešernov trg 4,
SI-1000 Ljubljana
TRR SI56 6100 0001 2574 166, Delavska hranilnica d.d.;
sklic na 00 700-21.

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj ti podari mir!

Letošnje poletje ni skoparilo z vročino, večkrat pa je tudi udarilo s točo in neurji. Ponekod po svetu so dosegali vročinske rekorde, divjali so mnogi požari pa tudi poplave in potresi. Bile so tudi olimpijske igre, ki so nam prinesle pet olimpijskih kolajn ter četrto mesto v košarki. Covid 19 še kar vztraja in napada ljudi. Pred vrati pa je jesenski čas.

Potreben je dialog z naravo, da nas ne bo več tepla. Potreben je dialog z drugimi ljudmi, da bomo lažje dosegli dogovor.

O dialogu in družbenem prijateljstvu nam spregovori tudi šesto poglavje okrožnice papeža Frančiška »Vsi smo bratje«, v katerem papež izhaja iz pojma življenja kot »umetnosti srečanja« z vsemi, tudi z obrobji sveta in s prvotnimi ljudstvi, saj »se lahko od vseh učimo in nihče ni nekoristen.«

Kateheza OFS nam odstira globalno neenakost, ki vlada v svetu.

Členjenje vodila se ustavi ob 14. in 15. členu, ki na člana OFS gledata zunaj njegove hiše, v svetu dela, na različnih poteh življenja, v družbi, ki danes prinaša mnogo negativnih znamenj svojega hitrega in neverjetnega znanstvenega razvoja in ki na drugi strani ne podpira vedno prizadevanj za duhovno in moralno prenovo družbe.

Pokukajte, kako je bil na dvojni slovesnosti na Brezjah – 800 let Vodila OFS in 30 let samostojne Slovenije.

Med znanimi člani OFS bomo spoznali blaženega Lukezija in Buonadonna – prva člana Frančiškovega svetnega reda.

Od 2. do 6. avgusta 2021 je potekalo romanje *Hodi s Frančiškom* od Logatca do Kopra, preberite več.

Svetodeželska rubrika nam prinaša nadaljevanje razmišljanja o koreninah vere in Cerkve, ki ga je napisal p. Frédéric Manns OFM.

Ali veste, kako narediti ikebano iz javorjevih listov? Preverite v *Pozabljenih spretnostih!*

Seveda ne pozabite tudi na našo nagradno igro!

Vse dobro!
br. Janez Papa

VSI SMO BRATJE

V letu 2021 v rubriki Frančiškova duhovnost spremljamo razmišljanja ob okrožnici papeža Frančiška »Vsi smo bratje« (Fratelli tutti), ki je izšla v Assisiju na predvečer praznika sv. Frančiška Asiškega, 3. oktobra 2020. V peti številki je pred nami šesto poglavje, v katerem papež izhaja iz pojma življenja kot »umetnosti srečanja« z vsemi, tudi z obrobji sveta in s prvotnimi ljudstvi, saj »se lahko od vseh učimo in nihče ni nekoristen.«

Dialog in družbeno prijateljstvo

Papež Frančišek se ne imenuje Frančišek le zaradi lepega imena (kar bi čisto lahko bil razlog), ampak ker se zdi, da je iskreno navdušen nad duhovnostjo svetega Frančiška Asiškega. To se kaže recimo že v naslovih njegovih dveh zadnjih okrožnic; *Hvaljen, moj Gospod* in *Vsi smo bratje*. In če se v prvi sprašuje, kaj želimo od našega sveta v prihodnosti, kakšen planet želimo, pa v okrožnici *Vsi smo bratje* preverja, kakšne odnose si želimo v prihodnosti. Do sedaj smo v *Bratu Frančišku* pogledali prvih pet poglavij, tokratno, šesto, pa nosi naslov *Dialog in družbeno prijateljstvo*. V njem papež govori o našem sodelovanju, tudi z ljudmi, ki so na obrobju, oddaljeni, saj »se lahko od vseh učimo in nihče ni nekoristen« (člen 215).

Ko torej zasledujemo odgovor na vprašanje naše prihodnosti, je dialog prepoznan kot metoda, s katerim lahko gradimo boljše odnose. Pri tem papež razume dialog kot sredstvo, s katerim omogočamo spoštovanje stališč drugega, njegove legitimne interese, predvsem pa resnico človekovega dostojanstva.

V okrožnici je dialog tako povezan s pojmi kot so zблиževanje, srečanje, izražanje in poslušanje, sprejemanje, gledanje, spoznavanje, razumevanje, iskanje skupnih točk, iskanje rešitev s sodelovanjem. Ko se v družbi pojavijo rušilna nasprotja, se pogosto ustvarita dve skrajnosti, ena je brezbržnost, druga napadalnost. Prava pot je v dialogu med nasprotnimi stranmi, pravi papež, ki s tem nadaljuje misel, ki jo je izrazil vse h »gradnji mostov« in vzpostavljanju rodovitnih odnosov med vsemi ljudmi sveta.

S pomočjo svetovnega spleta in medijev množičnega komuniciranja se zdi, da naloga ne bi smela biti preveč težka. Vendar se papež seveda zaveda, da kljub občutku, da na veliko komuniciramo, v resnici pogosto gre le za prikrite monologe in vsiljevanje lastnih mnenj in stališč, ki jih družbena omrežja omogočajo. Za razliko od tega, se za pravim dialogom skriva zanimanje za drugega - sogovornika, ki nam omogoča odkrivanje njegovega pogleda na določeno stvar in iskanje skupnih točk z njim.

Zavedati pa se je treba, da obstajajo posamezne vrednote, ki se jim ni mogoče odreči, če smo kristjani in da relativizem –splošna resnica (oz. vrednote) ne obstaja – ni rešitev.

V poglavju se dotakne tudi posebne vloge, ki jo imajo mediji, ki morajo predvsem spodbujati bližino in čut za človeško družino (205). Papež tukaj pomenljivo spregovori o »čudežu prijaznosti«. »Prijazen človek ustvarja zdravo sožitje in odpira poti tja, kjer ogorčenost podira mostove« pravi v oddelku med členoma 222 in 224.

Kot sestre in bratje, ki nam je blizu karizma svetega Frančiška, smo že vključeni v takšen dialog na različnih krajih in na različne načine. Gojimo ga (lahko) po svojih bratstvih, na delovnem mestu, v lastnih družinah, ostalih skupnostih, ki jim pripadamo. Kljub temu pa se lahko ob encikliki vprašamo, kako naj povečamo možnosti za dialog in srečanja z vsemi, koliko v resnici komuniciramo, kako se odzovemo, ko nas nekdo verbalno napade, ali smo sami raje v vlogi poslu-

šalca ali tistega, ki podaja novice. In kje v družbi lahko prepoznamo ljudi dialoga ter v čem smo jim sami podobni?

Čeprav je iskanje in dajanje receptov vedno malo tvegano, pa lahko v zgledu tako svetega Frančiška kot tudi papeža Frančiška najdemo nekaj predlogov, kako izboljšati svoje dialoge;

Frančiškovi pozdravi: »Gospod naj ti da mir!« (prim. Oporoka 23), »Dober dan dobri ljudje!« »Mir in vse dobro!« so lahko primeri, s katerimi lahko dialog začnemo.

Odnos do drugih (sveti Frančišek je vsakega klica brat, saj se je zavedal, da v Božjem srcu ni drugorazrednih otrok!) je lahko odgovor na vprašanje S kom lahko vodimo dialog.

Uporaba izrazov »Prosim«, »Oprostite« in »Hvala«. Gre za tri besede, ki jih sedanji papež pogosto poudarja in ne smejo manjkati v našem besednjaku.

Tako bomo lahko gradili kulturo srečevanja, ki je predstavljena v naslednjem poglavju.

Fani Pečar OFS

SKRB ZA NAŠ SKUPNI DOM – kateheze OFS

Pred dobrimi petimi leti (leta 2015) je papež Frančišek podpisal dokument *Laudato si'* (Hvaljen, moj Gospod), ki predstavlja nov korak v družbenem nauku Cerkve in zemljevid za izgradnjo pravičnejše družbe, zmožne varovati človeško življenje in celotno stvarstvo. Ob tej okrožnici so nastale kateheze, ki jih bomo pregledali v letošnjih številkah Brata Frančiška. Smiselno je, da vzporedno z njimi ponovno preberemo tudi samo okrožnico, ki jo lahko najdemo v slovenščini na svetovnem spletu.

GLOBALNA NEENAKOST

Svetopisemski odlomek - Jak 2,14-26

Kaj pomaga, moji bratje, če kdo pravi, da ima vero, nima pa del? Mar ga lahko vera reši? Če sta brat ali sestra gola in jima manjka vsakdanje hrane, pa jima kdo izmed vas reče: »Pojdita v miru! Pogrejte se in najejta!« a jima ne daste, kar potrebujeta za telo, kaj to pomaga? Tako je tudi z vero, če nima del; sama zase je mrtva. Vendar bo kdo rekel: »Ti imaš vero, jaz imam pa dela. Pokaži mi svojo vero brez del in jaz ti bom pokazal vero iz svojih del. Ti veruješ, da je Bog eden? Prav imaš. Tudi demoni verujejo, a trepetajo.« Hočeš spoznati, prazni človek, da je vera brez del neučinkovita? Ali ni bil naš oče Abraham opravičen iz del, ker je položil svojega sina Izaka na oltar? Vidiš, da je vera sodelovala z njegovimi deli in da je šele zaradi del postala popolna. Tako se je izpolnilo Pismo, ki pravi: Abraham je verjel Bogu in to mu je bilo šteto v pravičnost, in imenovan

je bil »Božji prijatelj«. Vidite: človek se opraviči iz del in ne samo iz vere. Ali ni bila tudi vlačuga Rahába prav tako opravičena iz del, ker je sprejela poslanca in jih odpravila po drugi poti? Kakor je namreč telo brez duha mrtvo, tako je mrtva vera brez del.

Člen Vodila in/ali Konstitucij OFS – Vodilo OFS, člen 13

Kakor gleda Oče v vsakem človeku svojega Sina, Prvorojenca med mnogimi brati, tako naj Frančiškovi bratje in sestre v svetu sprejemajo vse ljudi ponižno in vljudno kot Gospodov dar in Kristusovo podobo.

Duh bratstva naj jih razveseljuje in jih naredi pripravljene, da se bodo izenačili z vsemi ljudmi, posebno z najmanjšimi. Zato naj skušajo ustvariti življenjske razmere, ki bodo vredne ustvarjenih bitij, ki jih je Kristus odrešil.

Razmišljanje

Človeško okolje in naravno okolje propadata skupaj in propadanju okolja se ne bomo mogli ustrezno upreti, če ne namenimo pozornosti vzrokom, ki so povezani s propadanjem človeka in družbe. Poslabšanje razmer v okolju in družbi v resnici najbolj prizadene najšibkejši na planetu: »Splošne izkušnje vsakdanjega življenja in znanstvene raziskave dokazujejo, da posledice vseh napadov na okolje najbolj prizadenejo najrevnejše.« Izčrpanje ribjih zalog na primer kaznuje predvsem tiste, ki živijo od ribolova kot obrti in ne vedo, s čim ga nadomestiti, onesnaževanje vodá prizadene najrevnejše, ki si ne morejo privoščiti ustekleničene vode, višanje morske gladine pa predvsem obubožane priobalne prebivalce, ki se nimajo kam preseliti. Vpliv sedanjih neravnotežij se kaže tudi v prezgodnji smrtnosti številnih revnih, v spopadih, ki jih zaneti

pomanjkanje zalog, in številnih drugih problemih, za katere ni prostora v svetovnih agendah. Rad bi poudaril, da se pogosto ne zavedamo popolnoma jasno problemov, ki prizadenejo predvsem izključene. Ti predstavljajo veliko večino planeta, več milijard ljudi. Dandanes so sicer omenjeni v mednarodnih političnih in ekonomskih razpravah, vendar se zdi, da so njihove težave kot nekakšen privesek, skoraj kot obvezno dodatno ali obrobno vprašanje, ali pa jih imajo za čisto kolateralno škodo. Saj v trenutku, ko gre za uresničitev, pogosto ostanejo na zadnjem mestu. Delno je tako zaradi dejstva, da številni profesionalci, politični komentatorji, sredstva javnega obveščanja in centri moči živijo daleč stran od njih, v izoliranih urbanih okoljih, in nimajo neposrednega stika z njihovimi težavami. Živijo in razmišljajo, izhajajoč iz udobja, ki jim ga omogočata razvoj in kakovost življenja, ki veliki večini svetovnega prebivalstva nista dostopna. Pomanjkanje fizičnega stika in srečanja, včasih zaradi razslojenosti naših mest, pomaga ukalupiti zavest in prezreti v delnih analizah del resnič-

nosti. To gre včasih skupaj z »zeleno« razpravo. Vendar si danes ne moremo kaj, da ne bi priznali: resnični ekološki pristop postaja vedno bolj družbeni pristop, ki mora v razprave o okolju vključiti pravičnost, da bomo poslušali tako krik zemlje kot krik revnih.

Namesto da bi reševali probleme revnih in razmišljali o drugačnem svetu, se nekateri omejujejo na to, da predlagajo zmanjševanje števila rojstev. Ne manjka mednarodnih pritiskov na dežele v razvoju, preko katerih ekonomsko pomoč pogojujejo z določeno politiko »reproduktivnega zdravja«. Ampak, »če je res, da neenakomerna porazdelitev prebivalstva in virov, ki so na voljo, ustvarja ovire za razvoj in za trajnostno uporabo okolja, tedaj je treba priznati, da se demografska rast povsem sklada s celostnim in solidarnim razvojem.« Obdolževanje demografske rasti, ne pa skrajnega in selektivnega potrošništva nekaterih je način, da se ne lotevajo problemov. Tako se skuša dati legitimnost sedanjemu distribucijskemu modelu, pri katerem si manjšina jemlje pravico trošiti v mejah, ki jih ni mogoče splošiti, ker planet ne bi prenesel odpadkov tolikšne porabe. Poleg tega

vemo, da se zavrže približno tretjina pridelane hrane, in »s hrano, ki jo vržeš proč, je tako, kakor če bi jo ukradel s siromakove mize.«

Vsekakor je potrebno nameniti pozornost neuravnoteženi porazdelitvi prebivalstva na državni in svetovni ravni, saj bi povečanje porabe privedlo do zapletene situacije na regionalni ravni glede onesnaževanja okolja, prometa, odlaganja odpadkov, izgube virov in kakovosti življenja.

Neenakost ne prizadene samo posameznikov, temveč tudi cele države in nas zavezuje, da razmišljamo o etiki mednarodnih odnosov. Predvsem med Severom in Jugom v resnici obstaja »ekološki dolg«, povezan s komercialnimi nesorazmerji s posledicami na ekološkem področju, pa tudi v pretirani uporabi naravnih virov, kar so v preteklosti počele nekatere države. Izvoz nekaterih surovin za zadovoljitev industrializiranih severnih trgov je povzročil lokalno škodo, na primer onesnaženje rudnikov zlata z živim srebrom ali bakrovih z žveplovim dioksidom. Posebej je potrebno oceniti uporabo okolja celega planeta za odlaganje plinastih odpadkov; ti so se akumulirali dve stoletji in povzročili stanje, ki zdaj prizadeva vse države sveta. Segrevanje, ki mu s svojo velikansko porabo botrujejo nekatere bogate države, odseva v najrevnejših krajih sveta, posebno v Afriki, kjer povišana temperatura, povezana s sušo, strahotno prizadene donose nasadov. Dodajmo k temu škodo, ki jo povzročajo izvozniki strupenih trdnih in tekočih odpadkov v države v razvoju, ter onesnažujoče dejavnosti podjetij, ki počno v nerazvitih državah, kjer imajo kapital: »Ugotavljamo, da tako pogosto ravnajo multinacionalke,

ki tukaj delajo tisto, kar jim ni dovoljeno v razvitih državah ali v tako imenovanem prvem svetu. Ko opustijo dejavnost in se umaknejo, po navadi pustijo za sabo škodo na ljudeh in okolju, na primer brezposelnost, opustele vasi, izčrpane naravne rezervate, izsekane gozdove, osiromašena polja in krajevno živinorejo, kraterje, uničene griče, onesnažene reke in kakšno družbeno dejavnost, ki jih ni več mogoče peljati naprej.«

Pri tem, kako ravnati v danih situacijah, nam je lahko zgled sveti Frančišek. Sodobni pisatelj Frossard pravi o njem: »Njegovi življenjepisci ga razglašajo, da je on tisti, ki je spravil človeka z naravo. Pri tem pa pozabljajo, da je napravil še veliko večje junaštvo: potepuha je spravil s policajem, meščana z beračem. Svojega duhovnega vrha ni dosegel s tem, da je odkril čisto in bistro vodo kot svojo sestro, marveč dosti bolj s tem, da je najemnika iz tretjega nadstropja pripravil do tega, da je v množični osebi svojega soseda v pritličju spoznal brata.«

Za premišljevanje

Kakšna je po vašem mnenju skrb za okolje in s tem povezana revščina?

Kako nam je Sveti Frančišek pri skrbi za okolje in odpravi revščine v pomoč?

Ali poznate koga, ki bi bil pomoči potreben in bi mu želeli pomagati?

Molitev

Dobri Bog, premišlujem o vsem, kar sem storil. Sem kaj dosegel ali sem dan le zapravlil? Sem danes pridobil novega prijatelja ali novega sovražnika? Sem bil jezen na cel svet ali prijazen z vsemi? Sem pomagal sočloveku ali sem šel mimo, kot da ne obstaja? Kar koli sem že storil, je že za mano. Jutri bo nov, sijoč dan, ki ga lahko izkoristim ali zapravim – odločitev je moja. Dobri Bog, sklenem: Od zdaj naprej bom dober, od zdaj naprej bom prijazen, od zdaj naprej bom delal to, kar je vredno storiti, in bom Frančiškov.

24. junija 1978 je papež Pavel VI. potrdil novo Vodilo OFS in leta 2018 smo praznovali 40-letnico tega dogodka. Eden od rezultatov je tudi nova rubrika v Bratu Francišku (in na spletni strani OFS) Členimo Vodilo, kjer so na kratko razloženi posamezni člani Vodila. Za razlage skrbi s. Mojca Špende.

14. in 15. člen

Člena 14. in 15. je smiselno brati skupaj, saj sta si vsebinsko sorodna. Sta pa tudi prva člena, ki na člana OFS gledata zunaj njegove hiše, v svetu dela, na različnih poteh življenja, v družbi, ki danes prinaša mnogo negativnih znamenj svojega hitrega in neverjetnega znanstvenega razvoja in ki na drugi strani ne podpira vedno prizadevanj za duhovno in moralno prenovo družbe.

Prvi izziv za nas je hoteti videti drugačen in boljši svet. Cerkev v prvi vrsti poziva svoje zveste vernike, ki so pripravljene in imajo voljo zgraditi bolj bratski in evangeljski svet, da bi se uresničilo božje kraljestvo. To si lahko predstavljamo kot, da bi gradili nova mesta na starih hišah, kar bi od nas zahtevalo veliko potrpežljivosti in delavnosti. Predvsem pa je potrebno božje kraljestvo graditi v nas samih, da pridemo do jasnih idej in vedenj, kaj je potrebno in pravilno, da storimo.

Pri vsem tem moramo dobro poznati evangelij, ga razumeti, ljubiti in po njem tudi sami živeti; šele potem ga bomo lahko posredovali drugim ter jim dali razumeti, da je v njegovih besedah resnica, to je bistvo Boga in njegove volje. Življenje iz evangelija ustvarja tudi boljše bratsko življenje, to pa pomaga graditi resnično Kristusovo kraljestvo, ki ne temelji na oblastnosti, egoizmu,

vodilni vlogi, krutosti, hrepenenju po bogastvu in uživanju, ampak na spoštovanju drugih, na dobrih medosebnih odnosih, delitvi tega, kar imamo, kar ustvarja temelj pravičnosti, ljubezni in miru.

S trdnimi temelji krščanskega življenja ne bo bojazni, da se ne bi lotili pogumnih pobud, ki pospešujejo pravičnost. Seveda pa se vse začne pri nas samih. Če se, na primer, zavemo, da kakšna stvar, ki jo delamo, ni v redu, si moramo prizadevati,

Člen 14: Z vsemi ljudmi dobre volje so poklicani graditi bolj bratski in evangeljski svet, da bi se dopolnilo božje kraljestvo. Zavedajo naj se, da vsakdo, »ki sledi Kristusu, popolnemu Človeku, sam postaja vedno bolj človek.« Zato naj svoje dolžnosti opravljajo odgovorno v duhu krščanskega služenja.

Člen 15: Naj bodo navzoči s pričevanjem svojega človekoljubnega življenja, pa tudi s pogumnim osebnim in skupnim delovanjem za pospeševanje pravičnosti, še posebno v javnem življenju. Zavzemajo naj se za take konkretne predloge, ki so v skladu z vero.

da se izboljša, in premagati sami sebe. Če opazimo nepravilnosti, moramo imeti

politiki. Današnje vlade so si različne in ljudi vabijo, da se vključujejo v politično življenje. Od svojih državljanov si želijo pridobiti glasove. Bratje in sestre morajo znati izbirati ljudi, ki so pravični.

Javno življenje postavlja človeka v težave, v težke in nevarne naloge. To pa ne pomeni, da se lahko umaknemo, da se ne izpostavimo, da ne pokažemo svojega mnenja v različnih okoliščinah. Vodilo OFS odgovarja na čase, v katerih

pogum, da to tudi povemo, da ne zapiramo oči pred negativnostmi. Pravičnost rojeva mir in jasnost v vseh okoliščinah, tako domačih kot tudi političnih.

Tako je, tudi politično življenje ni izjema. Skozi stoletja so si bratje in sestre OFS prizadevali ne samo za duhovne in družbene potrebe, ampak tudi za pogum, ki je nastopal proti krivični

živimo, in nas opogumlja, da se zavzemamo za konkretne izbire, ki so v skladu z našo vero.

Predvsem, da se zavzemamo. Prav mlačnost v različnih krizah; moralnih, političnih ali osebnih, predstavlja veliko nevarnost. Stopimo torej naprej, povejmo na glas in bodimo glas na poti do dobrih sprememb.

DVOJNO PRAZNOVANJE NA BREZJAH – 800 let Vodila in 30 let samostojne Slovenije

V prazničnem jutru dneva državnosti smo se v Marijinem svetišču na Brezjah začeli zbirati bratje in sestre Frančiškovega svetnega reda. Zbrani iz vseh koncev Slovenije smo se po dolgem, dolgem času veselili bratskega srečanja in skupnega praznovanja častitljive obletnice: 800 let prvega Vodila – *Memoriale Propositi*, ki ga je Sveti sedež potrdil v 13. stoletju. Veličastna zastava, ki je plapolala na samostanskem vrtu, je naznanjala še eno obletnico, 30. rojstni dan naše samostojne države Slovenije.

Začelo se je z molitvijo rožnega venca, ki smo ga molili pred Najsvetejšim in izročili srečanje v Marijino varstvo. Sveto mašo je ob slovesnem somaševanju vodil ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik. V nagovoru nam je orisal začetke našega

svetnega reda in nas spodbujal, naj znova in znova odkrivamo bogastvo

Vodila. V njem so poudarjeni glavni temelji življenja Frančiškovih sester

in bratov, ki so danes, po 8. stoletjih, še vedno aktualni. To so: vzdržnost, post, molitev, zakramenti, mesečna srečanja, obiskovanje bolnih, služnje. Kljub temu, da se je oblika v teku stoletij spremenila, je bistvo ostalo enako: življenje v duhu nenehnega spreobračanja.

Želel nam je, da bi bogastvo in vrednost Vodila odkrivali tudi potem, ko mine ta obletnica, in da bi se zavedali, da je to živ dokument, ki je bil navdih mnogim bratom in sestram, ki so v osmih stoletjih živeli po karizmi svetega Frančiška.

Drugi del pridige je posvetil naši samostojni državi Sloveniji in z nami delil spomine na čas osamosvajanja in dogodke, ki so zaznamovali tisto obdobje. S posebno ljubeznijo in spoštovanjem je govoril o pokojnem nadškofu dr. Alojziju Suštarju in njegovem doživljanju tistega časa. Ceprav je bil žalosten zaradi žalitev nekaterih, je odgovarjal z odpuščanjem in še naprej sodeloval za dobro Slovenije. Tudi nas je pozval, da je prava krščanska drža odpuščanje, ne pa zamere.

Ob koncu bogoslužja je po kratkem kulturnem programu na trgu pred baziliko zadonela slovenska himna. Sledil je

še blagoslov nove, 13-metrške zastave, ki je trenutno največja v državi in so jo bratje frančiškani postavili prav za 30. obletnico samostojne Slovenije.

Po sveti maši nam je rektor brezanskega svetišča p. dr. Robert Bahčič študijsko orisal zgodovinsko ozadje in okoliščine nastanka prvega Vodila ter nam na zanimiv način predstavil dokument, ki je mnogim navdih že vse od 13. stoletja. Kot danes so mnogi takrat hoteli vrnitev k temeljem evangelija, a so žal zašli v herezije. Prav zato je še kako pomemben obisk sv. Frančiška pri papežu in da je Sveti sedež potrdil Vodilo laike, ki so mu želeli slediti. Dokument

je pomenil varovalko pred odpadništvom od Cerkve in jih je hkrati s pomočjo škofov branil pred posvetno oblastjo, ki bi jih silila v dejanja, neskladna z Vodilom.

Bogato srečanje smo sklenili z litanijami Matere božje, ki smo jih peli po napevu iz Porciunkule, in z obljubo, da se kmalu spet srečamo.

Mateja in Metod Trajbarič OFS

Vtisi udeležencev:

p. Igor Salmič
OFMConv,
provincial:

Zelo sem vesel, da sem lahko danes tukaj pri tej lepi obletnici, ko obhajamo: 800 let Franciškovega svetnega reda, ki letos sovpada s 30. obletnico samostojne Slovenije. 800-letnica govori o tem, da je evangelijsko življenje darovano ne samo redovnikom, duhovnikom, ampak tudi vsem vernim, vsem krščenim. Vsi smo poklicani k svetosti, kakor nas spominja 2. vatikanski koncil. Vsi smo poklicani k občestvu med seboj in z Bogom na način, ki nam ga je Frančišek tako lepo predstavil: življenje po evangeliju. To je naša karizma, ki je sicer videti bolj splošna, a ima zelo konkretne poteze. Vsaka generacija posebej je poklicana, da se sprašuje, kako danes živeti evangelij, tudi tako, da bom pričeval v svetu. To pa pomeni, da ljudje, ki vidijo naša dobra dela, ob tem slavijo nebeškega Očeta. Takšna slava, kot je današnje, so nam v velik zagon in zavedanje, da na tej poti nismo sami in da nas Gospod obilno blagoslavlja.

s. Silva,
KB Kostanjevica
Nova Gorica:

Prihod na Brezje k Mariji Pomagaj je vedno nekaj posebnega. Človek kar ne more verjeti, da je Vodi-

lo po 800 letih še vedno aktualno! Celotno srečanje je bilo zelo lepo pripravljeno. Posebej sem bila vesela gospoda škofa Jamnika, ki je zelo prijeten in duhovit. Po maši sva tudi malo poklepetala.

br. Slavko,
KB Sv. Jožef
Maribor:

Tako kot zmeraj, ko se sestre in bratje OFS srečamo na narodni ravni, je bilo tudi tokrat 25. junija na Brezjah ob pri-

liki praznovanja 800-letnice našega prvega Vodila. Dopoldanskemu druženju v molitvi je sledilo somaševanje, ki ga je vodil škof Anton Jamnik in vse navzoče nagovoril z jasno, preprosto in razumljivo besedo, ki je bila nagrajena s spontanim ploskanjem, kar pri nas sicer ni običaj, je pa znamenje, da nam je povedano seglo do srca. Temu je sledil obed iz popotne torbe, srečanja znancev z priložnostjo spoznavanja novih in predavanje, ki je na najlepši možen način zaokrožilo dan, ko smo praznovali tudi 30-letnico naše države. Ministrirati škofu, ki je na poti vstopa v Franciškov tretji red, pa tudi ni vsakdanja priložnost. Bogu hvala za vse.

s. Marija,
KB Vipavski križ:

Naša družina je velika in vsako leto praznujemo ta dan s sveto mašo. Letos pa sem prišla skupaj z vnuki sem na Brezje. Letos je

praznovanje še lepše, saj praznujemo kar dve obletnici: 800 let Vodila in 30 let samostojne Slovenije. Srce poje in igra! Danes smo vsi ponosni, da smo Slovenci in Frančiškovi bratje in sestre!

**br. Stanko,
KB Kostanjevica
Nova Gorica:**

Ko sem tako izzvan, mi nehote prihaja na misel vprašanje, kaj bi Frančišek danes lahko naredil za

nas, če bi bil tu v Sloveniji. Prepričan sem, da bi napisal lepo vodilo s priporočili za življenje v tej lepi Sloveniji. Sicer slišimo priporočila z vseh strani, ampak nas na žalost večkrat razdvajajo. Mislim pa, da bi nas Frančišek združil!

**p. Zdravko
Jakop OFM:**

Vse, kar vidimo, slišimo in čutimo, je zelo pozitivno, ker izhajamo iz korenin in smo nasledniki tega izročila. Želimo si, da bi se

tudi v nas prebudila volja, da bi nadaljevali to dolgo, 800-letno zgodovino. Morda pa bo to prenova Cerkve, ki je tako potrebna.

**br. Metod,
KB Šiška:**

Kako prijetno je bilo, da smo se po dolgem času spet srečali »v

živo«, fizično začutili povezanost vseslovenskega bratstva OFS. Okrogle obletnice – domovinska in pa visoka našega Vodila, naj nas opomnijo k odgovornosti, da sta domovina in Vodilo dragocenosti, ki jih moramo čuvati. P. Robert je pojasnil zgodovinski pomen nastanka Vodila in lahko le ugibamo o razvoju, če do tega ne bi prišlo. Bogu smo hvaležni za slovensko domovino in za svetni red, ki je z Vodilom dobil oporo za preživetje vse do danes.

**s. Zdenka,
KB Brezje:**

Izredno globoko v srcu čutim našo povezanost. Kako lepo je, ko smo skupaj Frančiškovi bratje in sestre iz cele Slovenije! Res čutim,

da smo si blizu! Srečna sem, da sem tukaj, čutim Božji dotik. Danes okušam resničnost besed pokojnega patra Leopolda, ki nam je velikokrat rekel, da je Frančiškova družina lestev oziroma bližnjica do nebes. Zelo me je nagovorila tudi pridiga gospoda škofa Jamnika in obujanje spomina na pokojnega škofa Šuštarja, ki je tako dragocen. Nocoj se bom udeležila tudi državne proslave, tega si res srčno želim, in bom danes še naprej praznovala.

**br. Tonček,
KB Videm:**

Vesel sem, da sem tu in da sem doživel to lepo srečanje bratov

in sester po dolgem času v živo. Pridiga škofa Jamnika in predavanje p. Roberta o zgodovini in nastanku Vodila sta me globoko nagovorila.

**s. Elizabeta,
KB Vipavski križ:**

Kako je bila lepa maša! Kako lepo je povedal škof Jamnik! Premalo se zavedamo bogastva Vodila, se pa trudimo živeti po evangeliju. Vsak dan znova!

**br. Mirko,
KB Piran:**

Najbolj se me je dotaknilo spoznanje, da so bili prvi bratje in sestre spokorniki, ki so iskreno želeli spremeniti svoje življenje, tudi z

velikimi odpovedmi in žrtvami. Po 800 letih se ob misli na vse ugodnosti, ki jih uživam v svojem življenju, počutim

majhnega in skoraj nevrednega biti član tako velike Frančiškove družine. Vsak dan pa sem Bogu hvaležen, da sem, in se priporočam sv. Frančišku, sv. Klari ter našima zavetnikoma sv. Ludviku in sv. Elizabeti, da bi živel vredno svoje poklicnosti v Frančiškovo svetni red.

**Br. Andrej,
KB Vič:**

Brezje, pravim, Brezje. Ne samo slovensko narodno svetišče, ampak središče slovenstva, punčica v očesu slovenstva! O tem

bi vedel povedati vsak zdomec, ki se po dolgih letih vrne iz tujine. Brezje je poleg Blejskega otoka in vrha Triglava simbol in srčika slovenstva! Danes se ob tem čudovitem dnevu, ob pogledu na Triglav, na slovensko zastavo in na milostno podobo Matere Božje še toliko bolj zavedamo, da sta Frančiškovo svetni red in država Slovenija pod varstvom Božje Matere Marije.

Zbrala
Mateja Trajbarič OFS

OFS praznuje 800-letnico Memoriale Propositi (1221–2021)

V letošnjem letu sestre in bratje OFS praznujemo 800-letnico našega prvega Vodila Memoriale Propositi (1221-2021). Ob tem jubileju z mednarodne ravni prihajajo gradiva, ki jih prevedena objavljamo v Bratu Frančišku. V tretji številki smo tako osvojili zgodovinski okvir, v katerem je Vodilo nastalo. Prejšnja številka je prinesla samo besedilo Vodila. Tokrat pa je pred nami kratka razlaga besedila.

Prispevek je pripravil br. Ottaviano Turrioni, predsednik bratstva OFS Cannara–Perugia, s pomočjo br. Alfreda Parambathuja OFMConv, generalnega duhovnega asistenta OFS.

MEMORIALE PROPOSITI - Uvod

Prvi prispevek smo zaključili z omembo intenzivnega ponovnega začetka spokorniškega gibanja, znotraj katerega je pridiga Frančiška in njegovih prvih bratov po »mestih in vaseh« prebudila toliko ljudi, moških in žensk, mladih in starih, ki so želeli bolj intenzivno slediti poti evangelija. Pojav se je v nekaj letih razširil do te mere, da je Frančišek menil, da je primerno, da dá nekaj duhovnih navodil v pisni obliki. Govorimo o PISMU VSEM KRISTJANOM (VERNİKOM), ki se je ohranilo v dveh osnutkih.

Težko je določiti datum teh pisem, saj so mnenja učenjakov različna. Iz sedanjih raziskav o frančiškovskem gibanju izhaja, da ni niti notranjih niti zunanjih dokazov, ki bi potrjevali datum Pisma vsem kristjanom (kratka oblika) in da je

osnutek Pisma vsem kristjanom v obširni obliki treba postaviti v zadnja leta svetnikovega življenja (1225-1226). Za nas, sestre in brate OFS, pa je pomembno, da razumemo, da Pismo vsem kristjanom v svojih dveh različicah predlaga spodbudo k evangeljskemu življenju vsem kristjanom, redovnikom, duhovnikom, laikom, moškim in ženskam, katerih odrešenje je ravno v delanju pokore.

Pismo bi lahko razumeli kot s frančiškovo vizijo dopolnjeno obogatitev Memoriale Propositi, zelo splošnega dokumenta, ki ga je pripravila rimska kurija za vse tedanje spokornike.

V razvoju spokorniškega gibanja v 13. stoletju so navedbe v Pismu predstavljale zanesljivo referenčno točko, čeprav niso imele normativnega značaja. Narava Memoriale Propositi (1221) pa je drugačna, gre za dokument, ki označuje začetek normativnega urejanja spokornikov v 13. stoletju¹ in se zaključi leta 1289 s Supra montem. To je papeška bula Nikolaja IV., ki prinaša Vodilo bratov in sester spokornega reda ter vsebuje veliko tem iz Memoriale propositi.

Dokument Supra montem je tako dokončno postavil »institucijo Frančiškovega spokornega reda/tretji red«² in tretji red uradno povezal z uboštvnim redom, se pravi z redom manjših bratov.

¹ G. Casagrande (Un ordine per i laici. Penitenza e Penitenti nel Duecento, v Francesco d'Assisi e il primo secolo di storia francescana, Torino 1997, str. 247) pravi, da v dokumentu Memoriale »ni mogoče najti nobene povezave med redom spokornikov ter in novimi uboštvnimi redovi,« kot so bili frančiškani; ta teza se razlikuje od tistih, ki razumejo Memoriale kot prastaro Vodilo spokorniškega gibanja (L. Temperini, Una regola per il terzo ordine francescano, Rim 2020, str. 42)

² Znotraj iste veje so v 13. stoletju razlikovali med spokorniki, ki so živeli frančiškovo duhovnost in so ostajali na svojih domovih, in tistimi, ki so želeli večjo zavzetost za evangeljske svete ter so se odločili za življenje v skupnosti in dodali izpoved treh slovesnih zaobljub (Regulam tretji red - TOR). Prvi jih je uradno priznal leta 1295 papež Bonifacij VIII.

MEMORIALE PROPOSITI Osnovne značilnosti

Naslov, sestavljen iz dveh besed uvoda³, lahko pomeni »dokument za življenjski projekt«, pomen, ki spominja na Propositum za umiliate iz Lombardije (1201) ali revne katoličane (1208) ali celo Propositum revnim iz Lombardije (1210) ...

Besedilo se je ohranilo v štirih rokopisih, najdenih v štirih knjižnicah:

- ☞ Firenški kodeks (ki ga časovno določamo v leta 1221-1223), ki ga je leta 1921 našel Benvenuto Bughetti v knjižnici Landau v Firencah;
- ☞ Capestranski kodeks - L'Aquila (1228), ki ga je odkril Paul Sabatier leta 1901 v samostanu manjših bratov v Capestranu in je bil objavljen z naslovom Regula antiqua fratrum

³ Memoriale propositi fratrum et sororum de Poenitentia in domibus propriis existentium inceptum anno Domini MCCXXI, tempore domini Gregorii noni papae XIII, Calendas Junii indictione prima ... (prevod: Spomenica tega, kar je bilo predloženo kot pot (Memoriale propositi) spokornim sestram in bratom, ki živijo v svojih domovih in se je začela leta Gospodovega 1221.)

et sororum de poenitentia seu Tertii Ordinis s. Francisci⁴;

- ☞ Regiomontano kodeks - Königsberg (1350), odkrit leta 1913, objavil ga je Leonardo Lemmens z naslovom Regula antiqua Ordinis de poenitentia iuxta novum⁵;

- ☞ Kodeks iz L'Aquile (iz 15. stoletja).

Besedilo, ki je bilo predstavljeno, je firenški kodeks⁶, ki velja za najstarejšega in je oblikovan najbližje času, ko je bilo besedilo sestavljeno.

Kdo je napisal Memoriale Propositi?

Najbolj verjetna domneva je, da ga je sestavil kanonik rimske kurije, verjetno kardinal Hugolin dei Conti di Segni⁷, zelo izkušen pravnik, ki je bil v tistih letih (1216-1219) papeški legat za Severno Italijo in se je dobro zavedal širitve spokorniškega pojava.

Cerkev pa je z Memoriale »dala enotno usmeritev različnim bratovščinam, skupnostim, lokalnim skupinam spokornikov« (G. Casagrande), s čimer je nadzorovala bogastvo tega pojava in ga ohranjala znotraj pravovernosti v nasprotju z njegovimi heretičnimi odstopanji.

⁴ Prevod: Starodavno Vodilo spokornih bratov in sester, to je tretjega reda svetega Frančiška.

⁵ Prevod: Starodavno Vodilo spokorniškega reda po novem kodeksu.

⁶ L. Temperini, Testi e documenti sul Terzo Ordine Francescano, Rim 1991, str. 90 in dalje.

⁷ Bodoči papež Gregor IX. (1227-1241).

Znani člani Frančiškovega svetnega reda

Blaženi Lukezij in Buonadonna – prva člana Frančiškovega svetnega reda

Blaženi Lukezij Modestini in njegova žena, ki se je imenovala Buonadonna, veljata za prva člana Frančiškovega svetnega reda. O njiju je sicer zbranih le malo podatkov, vsekakor pa je papež Inocenc XII. leta 1694 tretjerednikom dovolil njuno čaščenje.

Kljub skopim podatkom pa je vseeno nekaj stvari znanih. Lukezij je bil sodobnik svetega Frančiška Asiškega in mu je bil v svojem življenju v marsičem podoben. Tako je bil tudi on sin trgovca. Rodil se je leta 1181 v mestecu Gaggiano v Toskani. V mladosti je bil vojak in med svojim služe-

nje, je prišel v kraj Poggibonsi blizu Siene, kjer je prekinil vojaško kariero, se poročil z dekletom iz mesta (z imenom Buona) in se nastanil tam. Ves je bil predan zemeljskim stvarim, njegov največji ideal je bil postati bogat in priti na oblast. K temu ga je na veliko spodbujala tudi žena, ki je delila njegovo naklonjenost do materialnih stvari. Zaradi tega je Lukezij stopil tudi v politiko, hkrati pa je bil uspešen trgovec in bankir. Med ljudmi je bil poznan kot trd pogajalec (nanj so se obračali predvsem romarji na poti Rim). Tako je živel vse do dneva, ko je slišal pridigo svetega Frančiška Asiškega, ki ga je nagovorila. Zaradi nje je prenehal s trgovanjem in poskušal popra-

viti to, kar je dobil na nepošten način. Žena ga v začetku pri tem ni podpirala. Vendar je tudi njej pomagal k spreobrnjenju.

Ko se je sveti Frančišek ponovno vrnil v kraj, je našel zakonca povsem spremenjena. Svoje premoženje sta razdala ubogim, zase sta obdržala le toliko, da sta lahko preživela. Hotela sta se ločiti, da bi lahko vstopila v samostan, vendar ju je sveti Frančišek seznanil s svojim načrtom, da osnuje način življenja evangeljske popolnosti tudi za poročene. Tako sta ostala skupaj in živela Frančiškov način življenja v svetu. Iz tega se je kasneje razvil Frančiškov svetni red. Zadnja leta svojega življenja sta preživela v prostovoljnem uboštvu in pokori. Negovala sta bolnike in bila vzor potrpežljivosti in vztrajnosti.

Po pripovedi sta tako Lukezij kot njegova žena umrla zaradi bolezni 28. aprila 1260. Bila sta pokopana v krajevni cerkvi, kmalu po njuni smrti pa so se na njuno priprošnjo začeli dogajati čudeži.

Darovi za revijo Brat Frančišek
junij - julij 2021 = 595 €

Bog povrnil

10,00 €	Anica Kralj, Milka Koterle
15,00 €	Kezman Terezija, Forstnerič Andrej, Režek Zora
20,00 €	Zupnija Retece, Rupnik Irena, Gale Bogomira, Zdenka Brglez, Majda Sever, Mihelec Masa
25,00 €	Šorli Stanislav
80,00 €	Premrn Marjetka, Marjetka Birk
100,00 €	Sonja Bonca
125,00 €	Katarina Pernek

Srečanje pri sv. Martinu na Via Sancti Martini

Sredi vipavskih gričev leži naselje Preserje, razpotegnjeno vzdolž grebena med vzpetino s starodavno cerkvico sv. Katarine Aleksandrijske na eni strani in zaselkom sv. Martin na drugi, v osrčju »dežele rajskomile«, kot jo je poimenoval naš goriški slavček, ki je kot rihemberški kaplan vodil bogoslužje tudi na tej podružnici. Greben in vzpetina Vrh ločujeta Vipavsko dolino od Braniške in od tu se nam ponuja čaroben razgled na vse strani, na celotno Vipavsko dolino, Sveto Goro, Škabrijel in obronke Trnovskega gozda na severozhodu vse tja do Nanosa ter na Kras s Štanjelom na jugozahodu.

Prijatelje in člane društva sv. Martina Tourskega s p. dr. Edvardom Kovačem OFM je sveže nedeljsko jutro privabilo na Goriško, v zaselek Sveti Martin, kjer na dominantni točki na nadmorski višini 331 m kraljuje prekrasna cerkvica z vgrajeno letnico 1582, posvečena v teh krajih čaščenemu svetniku. Sijajno je bila obnovljena pred 30 leti, ko je luč sveta ugledala tudi naša ljuba samostojna domovina. Njeno lepo in svetlo notranjost krasi oltarna slika sv. Martina furlanskega baročnega slikarja Antonia Parolija ter poleg 14 reliefov s podobami križevega pota še druge sugestivne in enostavne plastike (sv. Martin in Vincencij, Pietà, Marija Grozdna, Izgon iz raja, relief Mrtvaški ples). Vse umetniške stvaritve so delo kiparja Petra Černeta (1931-2012).

P. Edvard, predsednik društva, je s sodelavci predstavil namen srečanja: nadaljevanje trasiranja kulturne romarske poti, imenovane Via Sancti Martini, od

Logatca do italijanske meje ter osvetlitev lika tega priljubljenega evropskega svetnika, »ideala vzajemne delitve«, ki je bil najprej tudi sam rimski legionar, kmalu znamenit dobitnik, ko je pred vrati pikardijskega mesta Amiens od mraza premrlemu beraču z mečem odrezal polovico svojega plašča, kar izpričuje njegov hagiograf škof sv. Gregor Tourski v znamenitem delu Historia Francorum. V revežu je prepoznal Kristusa, se dal krstiti in postal njegov goreč oznanjevalec. Bil je rojen leta 316 rimskemu oficirju v Savari na Madžarskem, današnjem Szombathelyju (Sombotelju), in je potoval vsaj trikrat skozi naše kraje na poti preko Pavie v Lombardiji do Toursa ob reki Loari, kjer so ga 11. novembra leta 397 kot velikega škofa pospremili k počitku. Postal je zaščitnik Frankov in Galije, kasneje zavetnik vojakov, konjenikov,

jezdecev, konj, orožarjev, kovačev, tkalcev, strojarjev, kovačev, hotelirjev, mlinarjev, sodarjev, ... Njegovo čaščenje se je razširilo po vsem krščanskem svetu, saj nosi njegovo ime v Evropi več kot 3000 naselij, v Franciji, kjer je še posebno priljubljen, pa blizu 500 naselij. V Sloveniji je več kot 80 cerkva posvečenih svetemu Martinu, na Madžarskem jih je 110. Naselja z njegovim imenom najdemo tudi drugod po Evropi.

Obhajanju nedeljske sv. maše, ko se nam je pridružil braniški župnik g. Rafael Leskovec, je sledilo še prijazno vabilo na kozarček rujnega v vinoteko Sv. Martina.

Cerkev nad Branikom bo med našimi zadnjimi postojankami na 2500 km dolgi romarski poti sv. Martina od Szombathelya na Madžarskem, preko Slovenije in Italije do Toursa v osrednji Franciji. Leta 2005 jo je Svet Evrope razglasil za Evropsko kulturno pot, da bi tako predstavili spominska mesta, povezana s čaščenjem plemenitega svetnika, in da bi na njej ustvarjali vezi za bolj humano, demokratično in vzajemno Evropo, katere poglobitveni cilji naj bodo vzpostavitev trajnega miru in sprave, poštena delitev dobrin, pomoč ranljivim ... Pri iskanju in graditvi evropske identitete je prav tako nujno tkati vezi med predstavniki civilne družbe in si skupaj prizadevati za preseganje ustaljenih negativnih predstav in predsodkov.

Madžarski in del slovenske poti Via Sancti Martini do Zreč je predstavljen

v vodniku in na spletu, kjer nas društvo vabi, da se mu pridružimo, saj nas bodo kot pohodnike, športnike, romarje duhovna in druga spoznanja »spodbujala k naši telesno-duševni prenovi, razjasnjevala naše misli in blažila notranje napetosti v svetu, kjer so krščanske vrednote nenehno na preizkušnji ... Iskana vrednota na poti je vzajemna delitev dobrin,« je zapisano v vodiču.

Martinova pot ne bo speljana premočrtno, kot bi si želeli francoski oziroma madžarski promotorji tega projekta, pač pa bo oblikovala tudi nekakšne pentlje, saj nas bo, preden bo zapustila našo domovino, popeljala še na obisk drugih naših Martinovih župnij in sakralnih objektov - Kostanjevica nad Novo Gorico, Sveta Gora, Smartno v Goriških Brdih.

Preserje, 18. jul. 2021

V. Ščuka

Slika desno: Sv. Martin, Szombathely, slika levo: Sv. Martin, Tours

Živi rožni venec

za edinost Cerkve, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

ŽETEV

za molivce *Živega rožnega venca*, ki molijo za edinost Cerkve, nove duhovne poklice, svetost in stanovitnost poklicanih

Drage molivke in dragi molivci *Živega rožnega venca*!

Pred nami sta prva jesenska meseca. Še posebej drugi, oktober, je namenjen molitvi rožnega venca; ne samo desetke, ampak celega. Molivci ŽRV smo zavezani desetki, a prav je, da molimo več in poglobljeno, s srcem. Pokojni p. Leopold je rad poudarjal: »Daj Bogu najboljše. Najboljšo uro dneva posveti Bogu!« - vredno se je truditi za uresničenje teh besed. K stalni in poglobljeni molitvi nas spodbuja tudi sedanjí sveti oče Francíšek. Radi bi spremembe, spremembe v svetu in Cerkvi, a vse se začne najprej pri meni osebno. Za mesec avgust pri namenu molitve papež Francíšek dobesečno pravi: »Cerkve lahko prenovimo samo z razločevanjem Božje volje v vsakdanjem življenju in sprožimo spremembo pod vodstvom Svetega Duha. Prenova nas samih kot oseb je ta sprememba. Dopustimo, da nas Sveti Duh, ki je dar Boga v naših srcih, spominja tega, kar je učil Jezus, in nam pomaga to udejanjiti.

Začnimo prenavljati Cerkev s prenovo nas samih. Brez vnaprej izdelanih idej, brez predsodkov, brez togosti, napredujmo izhajajoč iz duhovne izkušnje, izkušnje podaritve, izkušnje dejavne ljubezni, izkušnje služenja.

Spremema pri sebi je najtežja, a na dolgi rok najučinkovitejša. Zgled nam je dal prav serafski ubožec sv. Francíšek, ki je najprej temeljito spremenil sebe in preko njega se je spremenila Cerkev. Naj bo prav sv. Francíšek priprošnjik pri naši vztrajni molitvi za naše osebno spreobrnjenje.

Še zahvala in prošnja. Nekateri pošiljate v kuverti dar za ŽRV. Hvala vam. Lahko pa tudi nakažete na **TRR SI56 2900 0001 7573 735** pri UC banki s pripisom za ŽRV. **BOG POVRNI ZA VSAK DAR!**

PRIČEVANJA MOLIVCEV ŽRV

Še vedno povabljeni, da napišete kratko pričevanje, svoje misli ob molitvi desetke za nove duhovne poklice, ki bo objavljeno v tej rubriki Žetev.

Moje poslanstvo molitve rožnega venca se je prav gotovo začelo s posiljanjem moje mame. V težkih trenutkih njene bolezni sem posegla po božjih jagodah in molila, prosila.

Tuja mi je bila prej ta oblika odnosa z Bogom. Mamino odhajanje pa je tlako-

Živi rožni venec

ŽRV darovi za revijo Brat Francíšek
julij – avgust 2021 = 460 €

- 5 € Ana Jelenc
- 10 € Ana Roginič, Jožica Hvalica
- 20 € David Raspor, Anica Korasa, Matilda Špur, Jože Ašič, Lidija Erjavec, Majda Colja, Tatjana Bergelj, Irena Rupnik, Danica Slabe, Mateja Črv, Vera Kokol
- 25 € Jožef Semič
- 30 € Marija Pivk, Olga Kermavner, Jožica Šumrak, Urša Judež
- 40 € Francka Tomšič
- 50 € Branka Torkar

valo pot ohranjanju te molitve po mojih rokah. Večkrat sem jo slišala reči: »Moram prosit' in molit' za nove duhovne poklice.«

»Je kaj novih fantov in deklet, ki so se odločili za to pot?« je mnogokrat vprašala sorodnika duhovnika. Svojo nalogo je izpolnjevala zelo resno, zato sprejemam kot darilo dejstvo, da jo je Bog vzel k sebi ravno na godovni dan apostola Petra in Pavla, ko je v božjo službo vstopilo sedem fantov in sva jih še skupaj po radiu pospremili na novo pot.

Hvala ti, mami, za neprecenljivi dar vere in da sem lahko zdaj jaz namesto tebe člen v verigi molivcev *Živega rožnega venca*.

Hvala Bogu in Mariji za njuno neskončno usmiljenje!

Mateja Zore

RAZMIŠLJANJE za .desetko veselega dela rožnega venca: KI SI GA DEVICA V TEMPLJU DAROVALA

Sveto pismo govori

Ko so se dopolnili dnevi njenega očiščevanja po Mojzesovi postavi, so ga prinesli v Jeruzalem, da bi ga posta-

vili pred Gospoda, kakor je zapisano v Gospodovi postavi: Vsak moški prvo-rojenec naj se imenuje svet Gospodu.

Bil pa je v Jeruzalemu mož, ki mu je bilo ime Simeon; bil je pravičen in bogaboječ. Pričakoval je Izraelovo tolažbo in Sveti Duh je bil nad njim. V Duhu je prišel v tempelj. In ko so starši prinesli dete Jezusa, da bi zanj opravili vse po običaju postave, ga je tudi Simeon vzel v naročje, slavil Boga in rekel: »Zdaj odpuščaš, Gospod, svojega služabnika v miru, kakor si obljubil s svojo besedo. Na svoje oči sem videl Zveličarja, ki si ga poslal vsem ljudstvom: luč v razsvetljenje vseh narodov in v slavo Izraela, tvojega ljudstva.«

Njegova oče in mati sta se čudila temu, kar se je govorilo o njem. Simeon jih je blagoslovil in rekel Mariji, njegovi materi: »Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, ki se mu nasprotuje. In tvojo lastno dušo bo presunil meč, da se razodenejo misli mnogih src.«

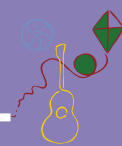
Razmišljanje: Pisateljica Berta Golob razmišlja:

To je bil čas odpovedi. Marijino srce ni hotelo vpiti: To je moje, to je moje! Njen Gospodu darovani otrok je z nezatno odkupnino postal dar za vse nas. Nad njim je bila izrečena Simeonova napoved, da bo postal padec in vstajenje mnogih in znamenje za spotiko. Tako je bil Materi oznanjen meč bolečin. Ob vračanju domov je njeno srce že premišljevalo novo, prikrito skrivnost. To, čemur se odrekamo, z darovanjem polagamo na oltar spremenjaja. Darovanje ima vedno moč koga zaznamovati z Gospodovo milostjo. Z darovanjem postajamo šotor Bivajočega.

Naj vsaka zavestna odpoved postane dar za druge in tiha tempeljska daritev Bogu.

p. Krizostom Komar OFM

HODI S FRANČIŠKOM

Od 2. do 6. avgusta je potekalo romanje od Logatca do Kopra.

2. avgust 2021

Začeli smo z romarskim blagoslovom v Logatcu in nadaljevali pot po prekrasnih gozdovih Notranjske. Gospodova roka nas je čuvala pred dežjem, nas

zasipala z malinami ter nam pokazala bližnjico. Utrujene smo prišle v Studeno, kjer smo hvaležni zmolili večernice ob prazniku vseh Frančiškovih - Devica Marija Angelska v Porciunkuli. ☺

3. avgust 2021

O viharju in o miru smo danes slišali. In ju tudi doživeli. Vihar je bila močna nevihta, toča sredi poti in takrat, ko smo

se znašle sredi strmega gozda brez steze. A bil je tudi mir: smrekov gozd in naše raznobarvne pelerine, ki so nam dajale zavetje med nevihto, velika streha in

kosilo na suhem med točo ter kolovoz, ki nas je pripeljal na načrtano pot. Hvaležni za viharje, ki nam pokažejo, kako zaupati v Gospodov mir.

4. avgust 2021

Razmišljamo, kaj vse se nam je danes zgodilo. Na misel nam pridejo same dobre stvari: podarjen burek, oblak pred žgočim soncem, ravna pot po travnikih (no, v kakšen hrib je bilo tudi treba), napačno izračunana pot (bila je krajša, kot smo mislili!), palačinke in nutela in kokakola. In še: ponižnost Kristusa, ki se nam daje v evharistiji. Hvala Bogu!

5. avgust 2021

Zrem v morje in razmišljam: kdo si ti, Gospod, kje te lahko vidim? Naj te vidim v čudovitih sopotnicah, v prevozu, ki nam ga je ponudila produkcijska ekipa, v kosilu, ki nas je čakalo, v gostoljubju drage Urške, v sončnem zahodu na morju, v sladoledu v dobri družbi. In naj te vidim tudi v hudi nevihti, v bolečih kolenih, v utrujenih stopalih, ožuljenih nogah, prepotenem obrazu. Naj te vidim, Gospod.

FRANČIŠEK VIDI OČETOVO BOGASTVO TUDI Z DRUGE STRANI

Je Frančišek pogledat' v delavnice šel,
je videl en tisoč izmučenih rok,
Frančišek izbruhnul je v žalosten jok,
poljubil je delavca in ga objel.

Frančišek: Koliko pota se tukaj preliva,
koliko smrti in muke, trpljenja,
koliko otrok tu obleke nam šiva,
ali je tukaj sploh kaj še življenja?

Kol'ko bo mučil še tukaj jih oče,
kol'ko ljudi tu med delom umira,
kol'ko otrok tu za starši se joče,
zakaj jih moj oče res grdo zatira?

Frančišek: Kaj je očetu od mučenja tega,
da si kopiči umazan denar?
Zakaj je napravil toliko zlega,
le vest ga bo pekla, ko bo on star.

Mihael Paš

Javier Garrido

Rožice sv. Frančiška

na novo prebrane in premišljene (64)

**PETERO PREMIŠLJEVANJ O PRESVETIH
RANAH SVETEGA FRANČIŠKA⁸**

**Peto premišljevanje o presvetih
ranah (III)**

Peto in zadnje premišljevanje pripoveduje o nekaterih videnjih, razodetjih in čudežih, ki jih je Bog po smrti svetega Frančiška storil in dopustil v potrjenje njegovih presvetih ran in v oznanjenje dneva in ure, ko mu jih je Kristus podelil.

Kako je imeniten vitez in častilec svetega Frančiška prejel zagotovilo o smrti in ranah svetega Frančiška.

Neki imeniten vitez iz Masse di Santo Piero, po imenu Landolfo, ki je svetega Frančiška zelo častil in celo prejel iz njegovih rok obleko tretjega reda, je takole prejel zagotovilo o smrti svetega Frančiška in o njegovih slavnih ranah.

Ko se je sveti Frančišek bližal smrti, je hudič v omenjenem kraju obsedel ženo in jo neusmiljeno mučil, pri tem pa je iz nje govoril po latinsko tako učeno, da je premagala vse modre in izobražene može, ki so prihajali, da bi govorili z njo.

Zgodilo pa se je, da je hudič šel iz nje in jo dva dni pustil prosto. A tretji dan

⁸ Rožicam je v večini običajno dodan tudi ta spis, ki je očitno izpod istega peresa ali vsaj iz istega okolja.

se je vrnil v njo in jo je še huje trpinčil od prej. Ko to gospod Landolfo sliši, gre k ženi in vpraša hudiča, ki je bil v njej, zakaj jo je za dva dni zapustil, po svoji vrnitvi pa jo muči še bolj ko prej. Hudič odgovori: "Zapustil sem jo zato, ker sem se z vsemi tovariši, ki se potikajo tod okrog, zbral in smo šli z vso močjo k smrti ubožca Frančiška, da bi se z njim pogovorili in mu ujeli dušo. A obdajala jo je in branila veliko večja množica angelov in jo odvedla naravnost v nebesa, mi pa smo osramočeni odšli. Tako zdaj nadomeščam in plačujem tej nesrečni ženi, kar sem v teh dneh zamudil."

Tedaj ga gospod Landolfo v Božjem

imenu prisili, naj mu pove, kaj je resničnega na svetosti svetega Frančiška, o katerem pravi, da je umrl, in na svetosti svete Klare, ki je še živa. Hudič mu odgovori: "Hočem ali nočem, povedal ti bom to, kar je res. Bog je bil zaradi grehov sveta tako razjarjen, da se je zdelo, da bo zdajci izrekel proti možem in ženam končno obsodbo in jih pometal s sveta, če se ne poboljšajo. Toda Kristus, njegov Sin, je prosil za grešnike in obljubil obnoviti svoje življenje in trpljenje v človeku, to je v svetem Frančišku, ubožcu in beraču, po katerega življenju in nauku da jih bo iz vsega sveta pripeljal mnogo nazaj na pot resnice in tudi na

pot spokornosti. Da pokaže svetu, kaj je storil na svetem Frančišku, hoče, da zdaj, ko je mrtev, veliko ljudi vidi in se dotakne znamenj presvetih ran, ki mu jih je v življenju vtisnil v telo.

Tudi Kristusova Mati je obljubila, da bo obnovila svojo deviško čistost in ponižnost v ženi, to je v sestri Klari, tako da bo le-ta s svojim zgledom iztrgala tisoče žensk iz naših rok. Te obljube so Boga Očeta pomirile in je odložil poslednjo sodbo."

Gospod Landolfo se je hotel prepričati, če je hudič, ki je oče laži, govoril o tem resnico, posebno kar se tiče smrti svetega Frančiška. Poslal je zvestega

plemiča v Assisi k Sveti Mariji Angelski, da poizve, ali je sveti Frančišek živ ali mrtev. Ko je ta dospel v samostan, je našel vse tako, kakor je bil rekel hudič, se vrnil in povedal svojemu gospodu, da se je sveti Frančišek isti dan in isto uro ločil od tega življenja, kakor je bil hudič povedal.

V hvalo Jezusu Kristusu in ubožcu Frančišku. Amen.

64. premišljevanje

Frančiškove rane so bile nekaj tako nenavadnega, nepričakovanega in dotlej neznanega v hagiografiji, da se je avtor moral potruditi in poiskati čimveč verodostojnih dokazil o njihovi resničnosti. Tu je priča verodostojen plemič Landofo, ki je na nenavaden način od hudega duha zvedel za Frančiškovo smrt, čeprav je živel za tiste čase zelo oddaljenih 75 km severno od Assisija.

Teološko ne moremo sprejeti razlike med strogim Očetom in prizanesljivim Sinom; lahko jo razumemo le kot izraz antropomorfne poenostavitve trinitarične skrivnosti. Sicer pa to ni bistvo sporočila tega zapisa.

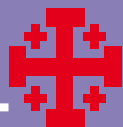
Ne le Bog, še celo hudi duh po svojem neuspehu pričuje o resničnosti Frančiškove blažene smrti in njegovih ran, čeprav prisiljen.

In kaj je končni smisel Frančiških ran? Pričevanje o njegovem priličenju Kristusu in spreobrnjenju množic k Bogu.

Se nadaljuje in naslednjič konča.

Posodobljeni prevod Alojzija Resa pregledal in dodal odmeve br. Miran Špeljč.

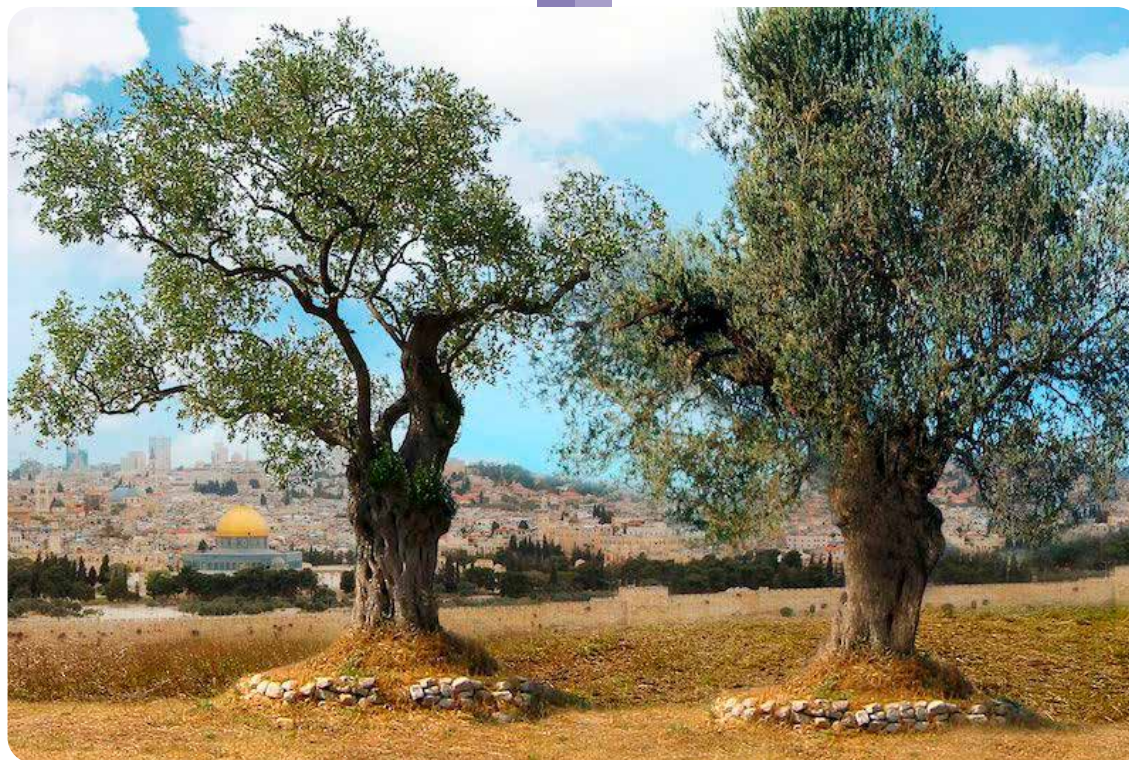

SVETA DEŽELA: KORENINE VERE IN CERKVE

Razmišljanje p. Frédérica Mannsa OFM

2. PLURALIZEM V QAHAL ELOHIM, SKUPNOSTI, KI MORA BITI VZOR CERKVE

Izrael je bil na Sinaju definiran kot »posebna lastnina izmed vseh ljudstev, kajti moja je vsa zemlja. Vi mi boste kraljestvo duhovnikov in svet narod (mamleket kohanim)« (2 Mz 19,6). Skupnost zaveze je temelj *eklesie*. Ljudstvo, osvobojeno iz Egipta, je dobilo poslanstvo, da bo Božja priča. Značilnost tega svetega ljudstva, ki mu je dan poseben status, da bi med pogani pričalo o Božji svetosti, je pokorščina Tori. *Šema Israel* pomeni: Molči in ubogaj. »Bodite sveti, ker sem jaz svet,« pravi 3. Mojzesova knjiga. Biti svet pomeni biti drugačen, ločen od

poganskih načinov življenja. Izrael je poklican, da je preroška skupnost, ki doživlja Božje odrešenje.

Vendar se je ta skupnost skušala inkulturirati v okolje, kjer je živela. Ker so v jeruzalemski tempelj prihajali romarji iz diaspore, ki so govorili grško, so morali biti napisi narejeni v hebrejščini in grščini. To vemo iz napisa, ki je bil v templju na ločilnem zidu med delom, ki je bil pridržan Judom, in delom, ki je bil odprt za pogane.

Stik z Judi iz diaspore je vzpostavil razred helenistov, Judov z grško kulturo. Z grškim jezikom se je širila tudi grška kultura. Vsi so namreč čakali prihod romarjev iz diaspore, ki so ponavadi prihajali za binkošti. Ob tej priložnosti so lahko doživeli raznolikost Božjega

ljudstva, *kahal*. Odnos Jeruzalem – diaspora je bogatil obe strani. Jeruzalem, metropola, mesto mati, se je odprlo diaspori in diaspora je srce svoje vere prepoznala v Jeruzalemu. Kulturni pluralizem je bila edina trezna rešitev.

Pod vplivom helenistične kulture je judovska žena dobivala vedno pomembnejšo vlogo med romanji in v templju. Na romanje so hodile cele družine, ne samo moški. Tudi v Novi zavezi je rečeno, da je Marija romala v Jeruzalem.

Glede položaja ženske v Sveti deželi ne zadošča, če ponavljamo rabinske vire. Potrebno je opozoriti na novost, ki jo je prinesel Jezus: ženskam je dovolil, da so bile učenke. Lukov evangelij, ki nadaljuje tradicijo *Liber Antiquitatum Biblicarum*, daje ženskam veliko prostora. Tudi v judovski diaspori so ženske hotele več prostora.

Tempelj je bil moška ustanova: duhovniki so bili moški. Daritvene živali

so bile samci. Toda ženske so hotele prihajati v tempelj in doživljati Boga. Stara zaveza je poznala prerokinje: Mirjam in Huldo; Debora je rešila izraelsko ljudstvo. Za praznik Sukkot je bil obred razsvetlitve dvorišča žensk. Navzočnost žensk v templju potrjuje rek rabija Gamaliela: »Kadar v templju vidiš lepo žensko, je treba zmoliti blagoslov: Blagoslovljen bodi, stvarnik lepote.«

Tako kot na celotnem Vzhodu je bil položaj ženske takle: doma je bila spoštovana žena, malo vpliva pa je imela v družbenem življenju. Ljudske pripovedi o stvarjenju ženske so omenjale, da je bila vzeta iz Adamovega rebra, ker je rebro blizu srca. Ni bila vzeta iz kosti Adamove glave, da mu ne bi ukazovala, pa tudi ne iz kosti njegovih nog, da ne bi bila njegova sužnja. Pred sodiščem pričevanje žene ni bilo sprejeto. Svojega moža je dobila iz očetovih rok. Mož je lahko razveljavil prisego svoje žene. On je razpolagal z dobrinami svoje žene, za protiuslugo pa ji je moral zagotoviti oskrbo. Vendar pa Knjiga pegovorov v 31. poglavju poveljuje močno ženo, ki je zaradi svoje pobude ekonomsko

samostojna. Še več, Sveto pismo je ohranilo številne molitve žena, ki pričajo o njihovem verskem čutu.

Podrejena vloga žene se je kazala zlasti na verskem in bogoslužnem področju. Ženske, ki so bile izenačene z otroki in sužnji, v javnem verskem življenju niso imele nobene vloge. Dolžne so bile spolnjevati samo tri zapovedi, medtem ko jih je moral moški spolnjevati 613. V skladu z obredjem je morala je vzeti nekaj nekaj testa, ki ga je zamesila, prižgati sobotno svetilko in zmoliti določeno molitev, ko je imela menstruacijo.

Kako uporabiti to razsežnost danes?

Judovstvo se je razdelilo v helenistično in palestinsko judovstvo. Zaradi tega sta *kahal*, *ekklelesia* poznala neko obliko pluralizma. Tako se je tudi začetno krščanstvo inkulturiralo v judovstvo (kristjani iz judovstva) in v grški svet

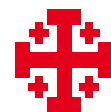
(kristjani iz poganstva). Kasneje se je krščanstvo inkulturiralo v vseh deželah, kjer je oznanjena kerigma. Sad tega je raznolikost vzhodnih Cerkva, ki vse izpovedujejo vero v Kristusa, umrlega in vstalega. Inkulturacija krščanskega sporočila se je uresničila v različnih svetovih: Pavel jo je izvedel v helenističnem, Matej pa v judovsko-krščanskem svetu. Različnost izraza je bila spoštovana v dejstvu, da so ohranili štiri evangelije, ne samo enega.

Za romarje latinskega obreda, ki prvič pridejo v Sveto deželo, je odkritje verskega pluralizma v Kristusovi Cerkvi presenečenje. Če na to niso dobro pripravljani, je nevarnost, da bo to odkritje povzročilo popolni relativizem ali opustitev verske prakse.

Kar zadeva inkulturacijo krščanske vere v judovski svet, se ne moremo izogniti nekaterim vprašanjem. Največji

problem je, kako romarjem predstaviti skrivnost Izraela, ne da bi delali napačna posploševanja. Peter, ki je ostal judeokristjan, je v Cerkev sprejel pogana, stotnika Kornelija. Pavel, ki je hotel samo obrezovanje srca, je dal obrezati svojega učenca Timoteja. Bodimo torej pozorni na preveč poenostavljena posploševanja.

Prvi kristjani v Sveti deželi so bili razdeljeni v dve skupini: kristjani iz judovstva, ki so obiskovali tempelj, in kristjani iz poganstva. Matejev evangelij in Jakobovo pismo sta dva judeokrščanska dokumenta. Še pred Matejem avtor Didaheje postavi teologijo dveh poti, ki je znana v mrtvomorskih zvitkih. Kristjani iz judovstva so prihajali na romanje v Jeruzalem in molili obrnjeni proti Jeruzalemu. Organiziranost Cerkve v 3. stoletju nam je poznana iz pisem Ignacija Antiohijskega. Škof je postal

glavni lik, ki mora v cerkvi ustvarjati edinost. Antiohija je bila za poslanstvo Cerkve pomembno središče. Odnos med Petrom in Pavlom je omenjen v Pismu Galačanom.

Romarjem je treba ponovno prebrati Rim 9,2-5: Beseda je postala Jud. Svojega telesa ni prinesla iz nebes. Rodila jo je hčerka Izraela. Ne poznati skrivnosti Izraela bi za kristjane iz poganstva pomenilo ne poznati ekonomije odrešenja. V tej ekonomiji Judje niso samo korenine, ampak so odsekane veje. Na mesto odsekanih vej so bili vcepljeni drugi. Božji načrt je bil, da bi bili narodi deležni dostojanstva Izraela. »Ne nosiš ti korenine, ampak korenina nosi tebe,« pravi Pavel v Rim 11,18.

Stoletja je Cerkev ponavljala, da so bile suhe veje odsekane in vržene v ogenj in da je pravi Izrael Cerkev. Pozabljali so na to, kar Pavel dodaja: ločitev Judov ni dokončna, ampak mora v svetu

uresničiti svoje poslanstvo. Od vseh nezvestob je nezvestoba Judov zvesta nezvestoba, odsekane veje pripadajo Božji oljki. »Glede na evangelij so sovražniki, glede na izvolitev pa so ljubljene, zaradi očetov« (Rim 11,28-29).

Izraelova izvolitev ostaja tudi tedaj, ko zavrnejo evangelij. Njihova otrdelost je prinesla poganom milost vstopa v zavezo. Kaj bo njihova vrnitev drugega, kakor vstajenje od mrtvih (prim. Rim 11, 11-15)?

Jud je edini, za katerega si ne moremo neposredno želeti spreobrnjenja. Če ne prepozna Kristusa, je to zaradi načrta, ki ga ima Bog s svojim ljudstvom. Skrivnost Izraela je povezana z Božjo skrivnostjo.

Spričo Izraela se je morala krščanska skupnost izraziti in zavzeti stališče. Pavel je to storil v Pismu Rimljanom (9-11). Matej predstavlja Jezusa kot novega Mojzesa, ki da novo postavo. Svoj evan-

gelij razdeli v pet delov, da bi dal videti, da Jezus prinaša novo Toro.

Luka povzema Pavlovo teologijo. Jezus se najprej obrne na Jude, potem na poganec. V Apostolskih delih poudari os Jeruzalem-Rim, ki gre preko Antiohije, kjer so učence prvokrat imenovali kristjani. Prej so jih imenovali privržence Poti ali Nazarenci.

Judje, ki so sprejeli Jezusovo sporočilo, so se morali izreči o njegovi osebi: »Kaj pa vi pravite, kdo sem?« Kristologija preeksistence bi mogla biti zelo stara, ker je misel o Mesijevi preeksistenci znana že v judovskem apokaliptičnem svetu.

V judovstvu ima žena posebno pravico, da v petek zvečer ob začetku sobote med molitvijo blagoslova prižge svetilko. Vrnitev h koreninam vere in Cerkve bi se lahko začela s tem, da bi ta obred obnovili v krščanskih družinah, kjer sta mož in žena povabljeni, da uresničujeta splošno duhovništvo vernikov.

Nova zaveza omenja, da je bila prva priča vstajenja ženska in da je Jezus ženske sprejemal kot učenke. Izročilo pravi, da so ženske nesle dišave k Jezusovemu grobu: poklicanost ženske je biti mirofora, da nosi dišave, ki v judovskem izročilu prihajale iz raja.

Po romanju je pomembno, da se kateheza nadaljuje. Potrebno je svetovati določena besedila za branje in imeti katehezo, ki temelji na izkustvu vere, ki se je uresničilo med romanjem. Ta kateheza mora ustvariti žive skupnosti študija in molitve, ki hodijo skupaj pod vodstvom svojega pastirja, ki more biti animator romanja.

Revije Svete dežele bi morale pomagati romarjem, da bi bolje spoznali Sveto deželo, Sveto pismo in vzhodne Cerkve.

Se nadaljuje

Prevedel p. Stane Zore OFM

ROMANJE PO POTI NOVE ZAVEZE (in del Stare zaveze)

Tudi z zlatomašniki (1970 in 1971)
Od 30. 10. do 7. 11. 2021
LETALO/BUS - 9 DNI/8NOČI

1. dan (30. 10.): Polet v Tel Aviv, pristanek zvečer, namestitev v hotelu v Betlehemu.

2. dan (31. 10.): DAN ZA STARO ZAVEZO: Beersheva z obiskom Abrahamovega središča, nadaljevanje po puščavi mimo Dimone do Eilata, večerja prenočevanje.

3. dan (1. 11.): DAN ZA STARO ZAVEZO: sv. maša v Eilatu, obisk TIMNE, svetega šotora, povratek v Jeruzalem, prenočevanje.

4. dan (2. 11.): Jeruzalem. Staro mesto: Božji Grob, Getsemani, Oljska gora, Via Dolorosa s križevim potom, nočitev v Jeruzalemu.

5. dan (3. 11.): ... pojdem v Galilejo ..., obisk Qasr al Yahud – kraj krščenja ob Jordanu, biblična Betanija, najstarejše mesto na svetu – Jeriha, sv. maša, Kana Galilejska, Nazaret namestitev,

6. dan (4. 11.): sv. maša v Nazaretu, obisk sinagoge, sv. Jožef, Tabga, Kafarnam, Golan, povratek v Nazaret.

7. dan (5. 11.): gora Tabor (sv. maša), skozi Samarijo, Jakobov studenec, Samarijani, Sebasta, namestitev v Betlehemu.

8. dan (6. 11.): Betlehem, sv. Hieronim, Pastirske poljane, Ein Karem, nočitev v Betlehemu

9. dan (7. 11.): SKLEPNA SLOVESNOST pri sv. Petru v Jafi, odhod domov.
CENA romanja je 1.220 € pri udeležbi 30 oseb; če je romarjev pod 30, se cena

zviša za 60 €, če romarjev pod 20, se cena zviša 100 €.

V ceno je vključeno: avtobusni prevozi v Izraelu, vstopnine za kraje, ki so navedeni v programu, polpenzijska namestitev v 2- ali 3- posteljnih sobah, hrana zjutraj in zvečer, nezgodno zavarovanje tujina, vodstvo romanja.

V ceno niso vključene napitnine za šoferje in strežno osebje v hotelih - 30 € na osebo. Doplačilo za enoposteljno sobo 190 €. Možnost okrepčila čez dan (kosilo) bo lahko na željo v lastni režiji.

PRIJAVA:

☞ prijavite s spletno prijavnico na strani Komisariata za Sveto deželo www.sveta-dezela.si/index.php/content/display/169 ali z navadno pošto s potrebnimi podatki.

☞ po prejemu prijavnice vam pošljemo podatke za plačilo akontacije (470 €). Prijava je potrjena, ko je poravnana akontacija,

☞ navesti je potrebno ime in priimek točno tako, kot je v potnem listu, številko potnega lista ter datum veljavnosti (ob začetku potovanja mora biti veljaven vsaj še 6 mesecev), naslov ali e-pošto,

☞ navedite osebo s katero želite biti v sobi (ime in priimek), oziroma da želite imeti enoposteljno sobo.

Prijave sprejemamo takoj - do zasedbe mest. Zavarovanje odpovedi romanja lahko uredite na Komisariatu. Natančnejše napotke za romanje boste dobili 15 dni pred odhodom, kakor tudi podatke za drugi del plačila.

ROMARSKI PROGRAM ZA SVETO DEŽELO

za **Novo leto 2022**
HOTELSKA NAMESTITEV - 8 DNI
Od 26. 12. 2021 do 2. 1. 2022

Zakaj ne bi enkrat silvestrovanja in novega leta doživeli drugače kot običajno? V božičnih počitnicah je romanje v toplo in sončno Sveto deželo pravo duhovno doživetje! Romanje tudi za tiste, ki še niso našli svojega življenjskega spremljevalca.

PROGRAM ROMANJA:

1. DAN, 26. 12. (nedelja): Avtobusni prevoz izpred cerkve na Viču ob 06.00 zjutraj na letališče v Benetke, polet via Istanbul, pristanek v Tel Avivu popoldne, vožnja v hotel v BETLEHEMU, sv. maša, večerja, prenočevanje.

2. DAN, 27. 12. (ponedeljek): JERUZALEM. Praznovanje Gospodovega vstajenja, Božji grob, Kalvarija, zid žalovanja, stari del Jeruzalema, sv. maša pri božjem grobu, molitev križevega pota na Via Dolorosa, povratek v Betlehem.

3. DAN, 28. 12. (torek): Odhod v Galilejo: Jaffa sv. Peter, Stella Maris, Hafifa, Muhiraka, Nazaret - mesto Jezusove mladosti in Marijinega oznanjenja, sv. maša; namestitev v Nazaretu za 2 noči.

**Darovi za Sveto deželo
(junij - julij 2021):**

20,00 € dekanija Vič-Rakovnik
60,00 € Vlasta Globevnik, Nika Beravs
100,00 € Magdalena Urbas
2200 € Tatjana Kobi
2440,00 € **SKUPAJ**

4. DAN, 29. 12. (sreda): **Galilejsko jezero**, obisk krajev ob jezeru, kjer je Jezus učil in delal čudeže: gora Blagrov, Tabga, Mensa Domini, Golansko višavje, Kana Galilejska... Sv. maša, večerja.

5. DAN, 30. 12.: Gora Tabor – Jezusovo spremenjenje, NA MRTVO MORJE: kraj Jezusovega krsta ob Jordanu, Jeriha, najstarejše in najnižje ležeče utrjeno mesto na svetu; Qumran (kraj najdenja mrtvomorskih rokopisov), kopanje v Mrtvem morju namestitev v Betlehemu, večerja.

6. DAN, 31. 12. (petek): **OLJSKA GORA** in dogodka, ki so vezani na Jezusovo trpljenje: Getsemani, Votlina izdajstva, Dominus flevit, Očenaš, Vnebohod, Betfage...Sv. maša, večerja - **priprava na silvestrovanje in zdravica novemu letu. Družabni večer.**

7. DAN, 1. 1. 2022 (sobota) **PRAZNOVANJE JEZUSOVEGA ROJSTVA V BETLEHEMU**, votlina mleka. Ein Karem, rojstni kraj Janeza Krstnika in Magnificat, pastirske poljane.

8. DAN, 2. 1. 2021 (nedelja): Sveti Sion, dvorana zadnje večerje, Dormitio, sklepna sv. maša Ad Coenaculum, odhod na letališče v Tel Avivu, polet via Istanbul v Benetke s pristankom ob 17.45 in avtobusni prevoz v Ljubljano.

BIVANJE: v hotelih CASA NOVA v Betlehemu in v Nazaretu, dvo/tro posteljne sobe - TWC, polpenzioni .

CENA: 1.190,00€ (pri zasedbi 30 mest ali več); če je manj kot 30, se cena zviša za 60€. V ceno je vključeno: POLPENZIONI v Sveti deželi, avtobusni prevozi na celotni poti vstopnine kot je navedeno v programu, nezgodno zavarovanje. V ceno niso vračunane napitnine – 30 € po osebi za ves čas. Potrebujete veljaven potni list (do izteka veljavnosti vsaj še 6 mesecev); viza za Izrael ni potrebna. Zaenkrat je obvezno potrdilo o cepljenju.

Način plačila: Ob prijavi se plača 470 € (letališke takse, se lahko spremenijo). Napitnine 30€ po osebi se plačajo v Izraelu, prijava je sprejeta, ko je prvi del plačila poravnani. Dodatek za enoposteljno sobo: 110 €

ODHOD: let Benetke, bus iz Ljubljane
POVRATEK: enako kot v odhodu.

VODSTVO ROMANJA: P. Peter Lavrih, ofm, CTS. Za odlično pripravo vam bo koristen DVD o Sveti deželi za 15€, ki ga lahko kupite na: <http://www.sveta-dezela.si/?id=30&fmod=3> in knjiga VODNIK SV. DEŽELA. **PRIJAVE SPREJEMAMO TAKOJ ALI najpozneje do 15. NOVEMBRA 2021.**

SLOMŠKOVO ROMANJE

ZAGREB, DJAKOVO, BEOGRAD, VOJVODINA, NOVI SAD

od 23. do 26. septembra 2021
4 dni / 3 noči, z avtobusom

Program:

1. dan: jutranji zgodnji odhod, obisk (Plečnikove) Lurške kapele v Zagrebu; Djakovo, sv. maša, prihod v Beograd, namestitev za 2 noči, večerja.

2. dan: jutranja sv. maša v cerkvi Kristusa Kralja, srečanje z nadškofom, msgr. Stanislavom Hočevanjem, obisk nove pravoslavne katedrale Sv. Save, obisk Plečnikove cerkve sv. Antona Padovanskega, večerja.

3. dan: proti Novemu Sadu, postanek v Pančevu in sv. maša, Sremski Karlovci, Petrovaradinska trdnjava, namestitev v Novem Sadu, večerja.

4. dan: ekumensko nedeljsko bogoslužje, nekaj prostega časa in popoldne odhod proti domu s prihodom v poznih urah (glede na promet).

Cena: 290€ (do 20 oseb); 260€ (do 30 oseb); 230€ (40 oseb ali več).

Prijavite se lahko po e-pošti ali s spletnim obrazcem na www.sveta-dezela.si.

Skupaj s potrditvijo prijave vam pošljemo podatke za plačilo akontacije - 150€, ostalo se plača dva tedna pred odhodom.

Več informacij glede predpisov pri prehodu meja vam pošljemo v začetku septembra.

Voditelja romanja - arhidiakon mag. Anton Berčan in p. Peter

PRIJAVE po pošti, telefonu, na spletu ali e-pošti:
DRUŠTVO PRIJATELJEV SVETE DEŽELE V SLOVENIJI
Tržaška 85, 1000 Ljubljana, SLOVENIJA

Pri prijavi vedno oddajte podatke:

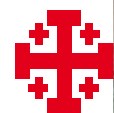
priimek in ime, rojstni datum, naslov,

številka osebne dokumenta, e-naslov in telefon

Telefon: 01 24 44 250, GSM: 041 669 134

www.sveta-dezela.si

komisariat@rkc.si

Pozabljene spretnosti

VRTNICE ZA IKEBANO
IZ JAVORJEVIH LISTOV

Krasile bodo naš dom, a še posebno primerne so pri ustvarjanju ikeban za grobove, saj jim slana ali deževje dolgo ne bosta škodovali. Znajo ostati lepe vse do adventa, če jih prej ne bo prekrila snežna odeja.

V oktobru naberejo barvno pisane javorjeve ali kakšne druge trpežne liste (trta, kaki, divja trta...). List s pecljem horizontalno upognemo na pol in ga navijemo okrog tanke paličice, da ga bomo lažje zabodli v cvetličarsko gobo. Nadaljujemo z drugim, tretjim listom, itd. in tako verno posnemamo obliko cveta. Zunanji listi naj bodo večji in jih po želji ne upogibamo. Ko je vrtnica popolna, jo s sukancem ali z rafijo oziroma vrtnarsko žico spodaj ovijemo (lahko tudi v vmesni fazi, da se cvet ne bi razdril). Izdelamo še druge cvetove in z zimzelenimi vejicami oblikujemo ikebano.

[youtube.com/watch?v=T_GmoMfbuXM](https://www.youtube.com/watch?v=T_GmoMfbuXM)
ali [youtube.com/watch?v=e1A7IGRjdl](https://www.youtube.com/watch?v=e1A7IGRjdl)

NAGRADNA ŠTEVILČNICA

Poiščite besede, ki jih zahtevajo opisi, in njihove črke pripišite k številkam. Črke nato prenesite v lik. Ob pravilni rešitvi boste v vodoravnih vrstah prebrali misel rimskega filozofa in državnika Cicera.

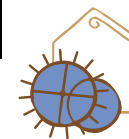
1 2 3 4 5 6 7 – vrhnje oblačilo, zlasti moško, ki pokriva zgornji del telesa in se spredaj zapenja

8 9 10 11 12 13 14 – lopatica za strganje, kitanje (pogovorno)

15 16 17 18 19 – podolgovat, iz jagod sestavljen sad vinske trte

Sestavlil: Matej Pavlič

13	4	6	1	13	2	7	6
5	17	6	18	12	2	5	6
11	6	18	3	2	8	13	4
5	19	16	2	15	6	6	18
14	10	1	12	4	6	11	4
		10	9	10	3		

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi:
**KDOR SVOJEGA BRATA SOVRAŽI, JE V TEMI IN NE VE, KAM GRE,
KER MU JE TEMA ZASLEPILA OČI!**

Na uredništvo ste poslali 32 pravih odgovorov. Hvaležni smo vam za vaše vztrajno sodelovanje. Tokratni nagrajenci so:

1. nagrada: **Julija Vidmar**, Kovk 1a, SI-5273 Col.
2. nagrada: **Jožef Toplak**, Dobrovnik 272, SI-9223 Dobrovnik.
3. nagrada: **Štefka Erjavec**, Mladinska 1, SI-5281 Sp. Idrija.

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Ul. škofa Maksimilijana Držečnika 7, SI-2000 Maribor) do 10. avgusta 2021. Čakajo vas naslednje nagrade:

1. nagrada: Christian Gostečnik OFM: Najgloblji izzivi ljubezni;
2. nagrada: Zadnja številka revije Magnificat;
3. nagrada: CD Hvalnice in večernice

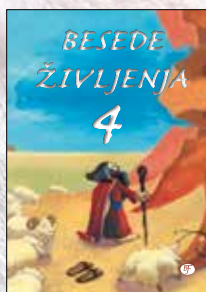
Silvin Krajnc, Živa Melik in Jelka Melik
BESEDE ŽIVLJENJA
1, 2, 3, 4, 5

Kako približati Sveto pismo najmlajšim? Lahko vam pomaga teh pet knjig, ki spregovorijo o Božji besedi na otrokom dostopen način in jih usmerjajo k molitvenemu branju, ko jim zastavljajo vprašanja in jih spodbujajo k razmisleku. Primerne so tudi za babice in dedke, da osvežijo svoje biblično znanje in ga potem posredujejo vnukom.

Knjige bogatijo ilustracije Paole Bertolini Grudina, Tomaža Primožiča ter slike iz svetovne slikarske zakladnice. Primerne so tudi za Miklavževo darilo.

Cena kompleta 5 knjig velikega formata, ki skupno obsegajo 758 strani, je za bralce revije Brat Francišek do konca leta samo 49 €.

format 29,7 x 21 cm
obseg vseh skupaj je kar 758 strani
cena vseh petih skupaj je 49 €
z brezplačno dostavo

Predstavljeno lahko naročite na naslovu: **Založba Brat Francišek**
Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; telefon: 01 24 29 314; e-mail: zbf@ofm.si
www.ofm.si/zbf

